

Lär känna lodjuret

Den här övningen passar att göra i klassrummet innan ni besöker Naturhistoriska riksmuseet och utställningen Natur i Sverige. Syftet är att låta eleverna bekanta sig med utställningen och pedagogiken på förhand.

Förbered eleverna på besöket

Berätta för eleverna att de kommer att få se olika djur som lever i Sverige. Djuren i utställningen visas i dioramor. Det betyder att de är montage, "uppstoppade" och visas i sina rätta miljöer i glasmontrar. Se dokumentet Vanliga frågor för mer förklaring.

Övningen

Bilderna i presentationen visar en monter i utställningen Natur i Sverige, där ett lodjur jagar en orre. Årstiden är vinter. Orren har gömt sig i snön för att hålla värmen och blir skrämmd av lodjuret som hoppar för att fånga den.

Visa bilderna av lodjuret för klassen och låt eleverna själva fundera kring frågorna en liten stund och sedan diskutera med sin bänkgranne, för att slutligen berätta tillsammans för gruppen. Det finns sammanlagt åtta diskussionsfrågor.

1. Vilken sorts djur är det?
2. Finns ett liknande djur i landet där du växte upp?
3. Har du haft en katt som husdjur? Är katten ett bra husdjur?
4. Vad gör lodjuret?
5. Vad tror du att den äter?
6. När jagar lodjuret?
7. Är den farlig för människor?
8. Vill du veta mer om lodjuret?

I den sista bilden finns möjligt för eleverna att ställa frågor om lodjuret. Där finns också en länk till ett klipp från Länsstyrelsen Blekinge, som har fångat ett lodjur på en övervakningskamera. På nästa sida hittar du fakta om lodjuret, för dig som lärare.

Fakta om lodjur

Snabbfakta

Föda: De vanligaste bytesdjuren är rådjur, ren, hare och hönsfågel.

Antal: Idag finns 1 000 - 1 500 lodjur i Sverige, spridda över nästan hela landet.

Storlek: Vuxna djur väger 15-25 kg, kroppslängd 80-130 cm.

Ålder: Normalt 12-14 år. Det äldsta kända lodjuret blev 17 år.

- **Lodjuret är det enda vilda kattjuret i Sverige.** Lodjuret är Europas största vilda kattdjur - den nordliga barrskogens "minitiger".
- **Lon är ett skogsdjur och föredrar bergig terräng.** Bergiga branter är särskilt omtyckta liksom stora ostörda skogar.
- **Lodjur jagar på natten.** Ett lodjur som jagar smyger försiktigt fram mot bytet. När avståndet är 20 till 30 meter attackerar lodjuret blixtnabbt. Lodjurets styva och långa morrhår är mycket känsliga för beröring och används vid jakt i mörker. Den har även mycket bra mörkersyn, sex gånger bättre än människor. Lodjurets hörsel är också mycket bra.
- **På dagen** ligger lodjuret ofta och vilar sig på dagen i branter eller täta buskage.
- **Parningstiden är mars-april.** Ungarna, oftast två eller tre, föds under maj-juni. Mamman tar själv hand om ungarna, de följer henne under ett år.
- **Lodjuret inte kan ryta** som de stora kattdjuren. De kan däremot spinna, jama, yla och fräsa.
- **Är lodjuret farligt?** Lodjur är ofarliga för människor. Det finns inga dokumenterade fall av lodjursangrepp på människor.
- **Lodjur lever ensamma.** De är skygga och svåra att få syn på, det är ovanligt att se lodjur.
- **Lodjuret har varit och är till viss del hotat.** Under 1800-talet minskade lodjuret i antal genom intensiv jakt. Lon fridlystes 1927. En liten stam, nära utrotning, fanns då kvar i norra Norrland. Idag är viss jakt på lodjur tillåten i olika omgångar och i olika mängd på olika ställen. Lodjuret är klassat som "sårbart", den lägsta graden av hotad.
- I modern tid har lodjuret vid flera tillfällen röstats fram till **Sveriges populäraste djur**. Detta trots att den kan orsaka skada för såväl renägare, tamdjursägare och jägare.

Mer fakta om lodjur

Utställningens texter

<https://nis.nrm.se>

Sökord: Lodjur, Monter 25

Det går också att söka via kartan över utställningen eller få innehållet listat i bokstavsordning.

WWF, Världsnaturfonden

<https://www.wwf.se/djur/lodjur/>

Rovdjurscentret, de 5 stora

<https://www.de5stora.com/om-rovdjuren/artfakta/lodjur/>